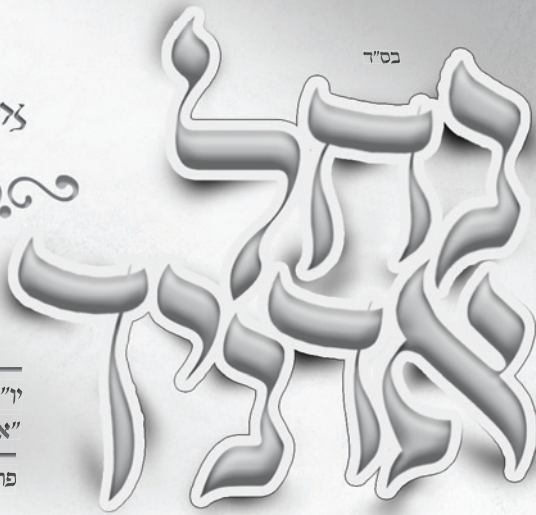

להגלות נועם תורה וחסידיה
מנדר היוצא מעוד

יו"ל ע"י התאחדות האברכים
"אדנים לתורה" דחסידי זוטשקא
פר"כ תשא תשפ"ד • גליון רמ"ג

פלאות התורה מאוצרותיו של
הנה"ח ר' זרח רונטל שליט"א

חזקי הגדה

מעייני נובע במשנת מרן כ"ק מרן רב"ה ק"ק ז"ע

גדה קדומים

"פני ילכו והניחותי לך" חביבות ישראל והשראת השכינה שנסתב ע"י העגל

כתב רש"י הקדוש בפרשתינו (פרק ל"ב פסוק י"ח) ומקורו מהמדרש תנחומא פ' תרומה. שפרשת כי תשא מקומה האמיתי לפי סדר המאורעות הוא לפני פרשיות תרומה ותצוה, כי על כל מעשה המשכן לא נצטוו רק לאחר מעשה חטא העגל שבפרשת כי תשא שהיה ימים רבים מקודם [חטא העגל היה בט"ז תמוז ב"א תמ"ח לבה"ע והצווי על מלאכת המשכן היה ביום הכיפורים י' תשרי ב"א תמ"ט לבה"ע-קצת פחות מג' חודשים אח"כ], אלא שאין מוקדם ומאוחר בתורה. ולאורה צריך להבין מדוע דוק כאן בפרשיות אלו בחרו לעשות את הבחינה של אין מוקדם ומאוחר בתורה ולהזיז את הפרשיות באופן כזה שלא כפי הסדר - יותר משאר הפרשיות.

התשווקה והאהבה שנסתב ע"י העגל

איתא במדרש תנחומא (תשא ב) בא וראה חביתן של ישראל שעוונותיהן מביאין לידי מעלות גדולות, שע"י חטא העגל זכו לענין השקלים והמשכן וכו'. והראיה לכך, שבחטאים רגילים - עבירה גוררת עבירה ולא יוצא מעבירות שום מעלות, אבל כאן שלא באה העבירה מצד כלל ישראל - אלא גזירת מלך היתה, כאן היה זה עבור להביאם למעלות גדולות.

ומבאר בדרכי נועם מאמר חז"ל זה שאחרי שלמות בני"ב בקבה"ת כשהיו גם עשירים מופלגים, וכן זכו לכאלו דרגות שאלוקים חיים מדבר עמם מתוך האש פנים בפנים, אבל בכ"ז היה חסר להם את המידה **לדעת שאין לאדם שום דבר מעצמו**, וצריך ביטול לבווא, וכן השתוקקות וצמיאון שזה תנאי להשראת השכינה - זה היה חסר להם, וע"י שסייב הבורא שיקרה ענין חטא העגל כולו [שאפילו את הזהב עבור העגל מעיד הבורא "וכסף וזהב רבתי להם עשו לבעל"], וכעונש כאשר אמר ה' "כי לא אעלה בקרבך" (ב. ג. ט. ו) וישמע עמר את הדבר הרע הזה ויתאבלו", ופרש"י שהתאבלו על שאין השכינה שורה ומהלכת עמם, שאע"פ שהוסבר להם שכך עדיף להם יותר שכאשר השכינה עמם ונשלים הרי הפגם גדול יותר וכן בהתאם לזה העונש, וברגע א' יכולים להגיע כך למצב של סכנת כליה, אבל בני"ב בגודל האהבה לבווא שהתעוררה אז, הגיעו לשברון לב נורא והיו

מדרם של בני אדם קרה מקרה מצער שנהיה ריב בינו לבין אחד מבני המשפחה, וכאש בשדה קוצים בערה אש המחלוקת וכל האהבה נשתחה ותחתם צמח פירוד לבבות שאימה לכלות הכל. באותו זמן הוא לא הגיע לשמוח בשמחתם הם לא הגיעו אליו לבקרו אלא חיו כ"א לבדו. עם כל זה העסק המשיך כהרגלו והרווחים התחלקו שוה בשוה מדרם של שותפים.

בני המשפחה חששו כל הזמן שמא יבחר ההוא לפרק את השותפות וליך לדרכו, ואם יקרה יצטרכו לפתוח העסק מחדש ומי יודע מה ילד יום והאם יצליח.

ביני ובין בני ישראל אות הוא לעולם. י"ל הדנה התה"ק אמרה (דברים י. ט) "ובו תדבק", וכשישראל ח"ו מתרחקין מהב"ה במעשיהם ר"ל, ע"ז אמר הקב"ה שעכ"ז כיון שעל"פ העולם קיים, בע"כ יש מבני ישראל מי ששומר את הש"ק, כי רק שמירת הש"ק משפיע חיות וקיום לכל הבריאה כמ"ש באוה"ח הק' בפרשת בראשית (א. ב). ובה פירש שם באוה"ח הק' מז"ל (שבת קט"ט) כל המקדש וכו' ואומר ויכלו וכו' כאילו נעשה שותף להקב"ה במעשה בראשית דהיינו ע"י שמקיים את העולם עש"ב. ובה נשאר עדיין אות ורושם ביני ובין בני ישראל לעולם. כי אע"פ שנתרחקו וחסאו ר"ל, מכל מקום כיון שעצם הש"ק עדיין קיים בישראל הוא האות וקו הרושם שמתקיים לעולם ועושה התחברות "ביני ובין בני ישראל".

(נחל יצחק - כי תשא)

ומצד השני השותף ביושבו בביתו בדד היה מתעורר מיד בגעגועים לימי האהבה שהיה לו עמם, וחפץ היה מאוד לעורר האהבה הישנה, אבל כשחלפו הימים וראו שלא נתעוררה האהבה, חשב מחשבות לפרק העסק וליך לדרכו. עם כל זה כל תקופה שהיה מקבל לידיו דפי החשבונות של המסחר וראה מתנוסס עליהם שמו ושמות השותפים, והיה רואה שהם מכירים בו ובחלקו ולא מנסים להערים עליו או לנשלו, היה מתעורר בקרבו ובלבבו האהבה הישנה, ומתמלא היה בתקוה שע"י שותפות זה יחדשו ימיהם כקדם לחיות באהבה ואחזה ושלום ורעות.

כן הוא להבדיל שבת קודש שהוא האות בין ישראל לאביהם שבשמים, אף שהם במצב ירוד בתורה ובמצוות, מ"מ כשישראל מעידים על מעשה שמים וארץ "נעשה שותף לקב"ה במעשה בראשית", אזי נשאר האות והרושם של ההתחברות "ביני ובין בני ישראל", ומתעורר אהבת עולם של השם יתברך לבניו, בגעגועים לאהבה הישנה מאז.

רושם האהבה הישנה

בעיירה קטנה באירופה התגורר איש אחד טוב לב שכל טוביו ומכיריו חיבבוהו חיבה רבה. תמיד אהב האיש לעזור ולתמוך בזולתו. אולם דבר אחד העיב עליו, ערירי היה ולא זכה ל"ע להיפקד בזש"ק, כל ימיו יחל וקיוה להוושע אבל השנים עברו, הייאוש תפס את מקומו, הוא שם ראשו ומעייניו בעסקיו, וכן במעשים טובים להנות בני אדם, ובה השכיח צערו.

לימים נפטרה עליו רעייתו ונוסף יגון רב על יגונו על שנשאר בדד לגמרי על אדמות. כל בני העיירה באו בימי השבעה לעודדו ולנחמו, אבל כשעברו ימי השבעה ואנשים כבר לא נתדפקו על דלת ביתו, חשש מאוד שהיגון והצער ישלטו עליו לגמרי ולא יוכל להתחזק בעתיד, וחשב בלבו מחשבות מה ביכולתו לעשות שלא ישקע בדכאון אלא יתחזק ויתעודד ולחיות חיים מחודשים.

בראותו שאינו מוצא מרפא לנפשו, הלך להתייעץ באיש חכם שידריכו בעצה נכונה איך לכלכל את צעדיו לחיות המשך חייו בשמחה ובאושר. יעץ לו הלה, שמע נא איעצך, הרי יש לך ממון ברווח וקרובי משפחה אין לך, כדאי מאוד שיהיה לך אנשים שהקשר שלך אתם יהיה אמיץ וחזק כמו משפחה. לכך קח סכום כסף גדול ותשקיע את זה בבית מסחר וקח לשותפות משפחה ענפה, ועל ידי קשר המסחר יתפתח אתם קשר אישי, אתה תשתתף בשמחתם הם ישמחו לבוא לסעוד על שולחןך, וכך יהיה לך חברים נאמנים לא רק ע"י מעשה צדקה וחסד שמוזה לא נהיה כ"כ קשר חזק משום שזה נהמא דכסופא, אלא זה יהיה קשר אמיתי.

שמח האיש למשמע העצה הנכונה ומיד ממחשבה למעשה הלך לאחד מבני העיירה שהכירו לבעל מזג טוב ונעים הליכות, ולצד זה בעל כשרון להצליח בעסק, וכן היה לו משפחה מורחבת שזה התאים מאוד לפי מה שחיפש, והלך והציע לאבי המשפחה לפתוח יחדיו בית מסחר והסביר לו שעסק יביא רווחה לכל משפחתו שכולם יוכלו לעבוד ולהרוויח במקום זה. אבי המשפחה נתלהב מאוד לשמוע ההצעה הבחינו שמכל צד הם יכולים רק להרוויח מזה, ומיד הסכים לכך ושתו לחיים וחתמו על העסקה שיצאה מיד לפועל.

וכמו שיעץ החכם, התחיל הלה לחיות חיים חדשים, כל שמחה במשפחה השתתף עם הרגשי שמחה הוא הרגיש רגשי אהבה אליהם, והם החזירו לו כמים פנים אל פנים אהבה רבה. וכך חיו יחדיו חיים שמחים ומאושרים הם הנהיגו מפורנסה בהרחבה, שהיה כיון שהיה ערירי נתן להם יותר מחלקם ביד רחבה, והוא מחברו טובה וכמעין משפחה, וכן נמשכה אהבתם זמן רב.

פקידה לטובה גם אחר מעשה העגל

והמגיד מקאזניץ ז"ע מביא בשם סגנונו של ישראל הרה"ק **מבארדיטשוב ז"ע**, דמ"ש "וביום פקדי ופקדתיו", אין הכונה לרעה ח"ו, שהרי לא היו ראויים לאותו מעשה אלא להורות תשובה רבים, והרי עשו ע"ז תשובה שלימה, אלא הכונה שיה"ב בזה פקידה לטובה, **שבוה יודע מעלתן של ישראל במה שקבלו התורה ואמרו נעשה ונשמע כמעמד הר סיני**, שהרי קרוצי חומר היו שנשלו בדבר נורא כזה ועכ"ז אמרו נעשה ונשמע, וזה יזכור ה' את ישראל לטובה. **הרי לנו שהש"ת ברוב רחמינו מהפך את כל הרע, להיות מליץ טוב על ישראל, ורחמינו על בניו אהוביו הם בלי גבול ותכלית.**

(כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א - א' של"ס כי תשא תשע"ט)

המשך בעמוד ב' <<<

"חג לד' מחר"

מלבד השבת עצמו שהיא קביעה וקיימא, וייתכן שכדי לתקן את הפגם שעשו בידיהם, צריך קדושה שישאל עצמם מוסיפים בידיים. ובבני יששכר (מאמר השבת) הביא מהאריז"ל, דיש להוסיף על קדושת השבת שבע שעות, שיהיו עם כ"ד שעות השבת ל"א שעות, ע"ש. וייתכן שגם בזה, יש בחי' ביטול רבוב לאותן שש שעות. שאותן שבע שעות שישאל מוסיפים מן החול על הקודש בצפי' וגעגועים והתקשרות לשבת, יש בהם מעין ראיית פני שכינה כפי שיש ברגל, וקירוב של אותן שעות, מועיל לבטל רבוב את הריחוק של אותן שש שעות קשות, שבושש משה לרדת מן ההר, ולכן נכתבו פסוקי "ושמרו בני ישראל את השבת", בסמוך לפרשה הנ"ל.

והנה קימ"ל דביטול בשישים וברוב, גורם להיות האיסור נהפך להיות, ומהנ"ל נלמד שאותו עוון נורא שלא היו ישראל ראוים לזה, נהפך ברחמי השי"ת להיות. וכמ"ש בעבודת ישראל בשם הרה"ק מברדיטשוב זי"ע, שמ"ש "וביום פקדי ופקדי וגו'" היינו פקידה לטובה, כי מזה נלמד דמה שקיבלו ישראל את התורה לא הי' מעצם טבעם הטוב, אלא שכפו את יצרם לכך. וכן אמר הרה"ק מלובלין זי"ע, ד"ביום פקדי ופקדת"י היא מלשון "ויפקד מקום דוד", שמה מתעורר כוח הכפרה של חודש אלול ויה"כ בכל שנה ושנה לכפר על חטאתם, שהם באותם ארבעים יום שחילה משה רבינו את פני ד' אלוקי. ובספה"ק אור יצחק כתב, שע"י זה נפקדים ישראל בכל מיני פקידות ישועה ורחמים, כי ברחמי הרבים ריחם השי"ת עלינו להפוך אותן שש שעות מן הקצה אל הקצה, עד שזכרונם יועיל להיטיב לישראל.

והנה לדברי רבי משה הדרשן, יש בקריאת פרשת פרה התעוררות תיקון לאותו חטא, וכמ"ש "תבא אמו וכו'", וכ"ק אאומ"ד זי"ע אמר שפרה אדומה מרומזת לחטא, כמ"ש "אם יאדימו כתולע וגו'", וכאשר האדם נעשה בקרבו כעפר ואפר יש בכוחו להתהפך למים קדושים המטהרים, והוא רמז שהחטא מתהפך מן הקצה אל הקצה, מדבר המעורר קטרוג ודין, לדבר המטהר. כי כאשר מתעוררים לתשובה כראוי מועיל לטהר גם אחרים, אלא שצריך שהלב נשבר המרומז ב"אפר פרה", יהיה בצירוף החיות וההתחזקות המרומזים ב"מים חיים".

ובספה"ק דברי יחזקאל הביא בשם הרה"ק רבי הערש מרימנוב זי"ע, ברמז הפייט "על כן אכבס בו לבי כבורית", שלא נאמר 'כבורית', שקדושת השבת מועיל לכבס את הלב שיהי נהפך כבורית המכבס גם אחרים. וע"ד שמצאנו בהרה"ק הר"ר אלימלך זי"ע שכאשר ראה שיהודי צריך לתקן דרכיו, הי' מוצא מיד פגם בעצמו, וכדאיתא אהבעש"ט זי"ע, ומוציא משרב לבו ומתוודה על אותו נדנדוד פגם, ומעורר את החוטא לתשובה שלימה. והוא בחי' "אפר פרה" הנ"ל שבשברון לבבו הוא מועיל לטהר אחרים.

ובספה"ק עבודת ישראל כתב עה"פ "זאת חקת התורה", שקריאת הפרשה בתורה מועילה לטהרת הנפש, כאילו זכינו להזאת מי פרה וכן כל לימוד התורה נכלל ברמז זה שמועיל לטהרת הנפש. וייתכן לרמז, כי ש"ס בגימט' שלוש מאות ושישים, ובא ללמדנו שלימוד השי"ס יש בו ג"כ הכוח לקרב הנפש להשי"ת כאותן ש"ס שעות של ימי המועדים. כי היושב ושונה שכינה כנגדו, ויש בקירוב זה כוח לבטל בשישים את אותן שש שעות של ריחוק מאור פני השכינה.

בפרשתן כתבה התוה"ק את אשר אירע לדור דעה, שלא היו ראויין לאותו מעשה, שנפלו מאיגרא רמה לבריא עמיקתא. והקדימה התוה"ק לזה את פרשת שקלים שבאו לכפר על זה, ואשר משה רבינו נושא בה את ראשם של ישראל לחזקם ולעודדם, לאחר שבשו מאוד ממעשיהם, וכן את פרשת הקטורת הבאה לכפר ולהציל מן הנגף. וכן את מתנת השבת, שבה משה רבינו מחזיר לנו את קרני ההוד של "נעשה ונשמע" שאבדו לנו באותה מעשה, אשר מזה נלמד שבקדושת שבת קודש שהיא מעין עולם התיקון לא שלט הפגם, וכל זה הוקדם לנו בפרשתן כדי שנוכל לחזק נפשינו, כאשר נקרא בתורה את המעשה הנורא שאירע לנו.

ובסוף הפרשה נכתבו פרשיות המועדות, ובסמוך ממש ל"אלוקי מסיכה לא תעשה לך" נכתב "את חג המצות תשמור", ומזה נלמד שהמועדות שחג הפסח הוא ראש להן, מועילות לתקן את הפגם שנעשה בעת ההיא. וכמו שכתב בספר שער החצר בשם ספר כת"י הביאו הבן יהודע, דכיוון שעיקר החטא הי' בשש שעות שבושש משה לירד מהר סיני, לכן נתקנו המועדות שהם ט"ו יום, שבעת ימי הפסח ושבועת ימי חג הסוכות וחג השבועות, שיש בהם שלוש מאות ושישים שעות שהם שישים פעמים נגד אותן שש השעות, כדי לבטל אותן שש שעות בשישים פעמים. ובספר תכלת מרדכי להגאון מהרש"ם מבערז'אן זצוק"ל הביא מספר כותנות אור, דלכן ארז"ל "המבזה את המועדות כאילו עובד ע"ז", כי אפילו ימי חול המועד יש בקדושתן בכדי לבטל פגם עבודה זה רח"ל וכנ"ל. והוסיף הגאון מבערז'אן, דלכן כתיב "יראה כל זכורך" דייקא, כי הנשים לא פגמו באותו עוון, ולכן לא הוצרכו לתיקון זה.

והבן איש חי כתב, דזה נרמז בנאמר "אני אעביר כל טוב" על פניך, היינו אותן ט"ו יום שהם ט"ו ימים טובים שלי, שבהם יחון ד' וירחם על ישראל, ויבטל אותן שש שעות בשישים שעות של טובה.

וביאור העניין לכאן, כי אע"פ שלא היו ישראל ראויין לאותו מעשה, והערב רב פעל כל זאת כדאיתא באה"ח הק', מ"מ הי' היו לישראל שש שעות של ריחוק נורא מאור פני השי"ת, וכאשר יש לישראל במשך כל שנה שלוש מאות ושישים שעות של קרבת אלוקים וליראות את פני ד', יתבטלו אותן שש שעות של ריחוק רביעי השעות של קירוב.

וייתכן לרמז זאת, במה שאמר אהרן "חג לד' מחר", שכאשר ראה אהרן את גודל הריחוק שגרמו הערב רב, פתח ואמר שכפי הנראה יהיה צורך בעתיד ב"חג לד'" היינו "ימי המועדים", בכדי לבטל את הריחוק של אותן שש שעות, בקרבת אלוקים של ימי הטובה.

והנה בשבת עצמה לא שלט הפגם, כיוון שהיא מעין עולם הבא שהוא עולם התיקון, והיא קביעה וקיימא ואינה תלויה במעשה בני, שיהי' בקדושתה בכדי לתקן אותה פגם, ולכן אינו נכלל בימים טובים הנ"ל. אולם ייתכן שהשעות שישאל מוסיפים מעצמם לקדש את השבת מלפניה ומלאחריה, שפיר נכללים ב"מקרא קודש" שמועילים לבטל את אותן שש שעות קשות. ובאוה"ח כתב דמ"ש "ושמרו בני" את השבת לעשות את השבת, מרמז על מה שישאל שומרים ומצפים לשבת, ומוסיפים "לעשות את השבת" בכוח קדושת ישראל,

כ"כ מיואשים והרגישו מופרכים לגמרי, וכמוכא בשיר השירים עה"פ "על משכבי בלילות" (א. ב.) שלא יכלו לישון ולחיות באופן כזה שאין את הקשר עם הבורא, ואתערותא זו עוררה מנגד ג"כ רצון להשרות השכינה בכלל, וזה בעצם היה התכלית, שבכך שנעשה משכן ואפשר להקריב אפשר תמיד לתקן כל מעשה ולחיות בקרבת אלוקים של "ה' אלוקיך עמך לא חסרת דבר".

הקדמת הנישואין לישראל ע"י העגל

ובס"ד נצרך לדברי הדרכי נועם את פירושו הנפלא של הרמ"ע מפאנו בעשרה מאמרות (מאמר חיקוק דין ב. ט.) על הגמ' בכתובות (ס"ב ע"ג) שרבינו הק' התעסק להשיא לבנו אשה עם בתו של רבי חייא, וכשהגיעו לכתיבת הכתובה נפטרה הכלה ר"ל וכו'. ואח"כ השתדך עם בתו של רבי יוסי בן זימרא ואירסה. ופסקו המחוננים ביניהם שלפני הנישואין ילך מקודם ללמוד שנים עשרה שנים. [והמהרש"א מביא שם שאולי עשו כך שבין השנים שמונה עשרה לחופה לגיל שלשים שהוא לכה אזי הזמן הכי טוב שיכולים ללמוד ולקבל מרבתינו כשעדיין אינו מטופל בילדים]. אבל לפני שנפרד לצאת לדרכו "אחלפה קמיה" - העבירו את ארוסתו לפניו [כיוון שהיתה כבר מקודשת לו - מותר לראותה]. אמר החתן שלא ימתין "ב שנים ורק ילך לשש שנים. ושוב "אחלפה קמיה", ואמר בנו של רבי שרצונו קודם לשאתה תחילה ורק אח"כ ילך ללמוד. והסכימו המחוננים הקדושים לבקשתו. אבל החתן היה מתבייש מאביו רבינו הקדוש שלא נהנה מכל העוה"ז באצבע קטנה, והוא לאחר שהוריד משתים עשרה שנים לשש שנים שוב מתחרט ולא רוצה ללכת קודם שישאנה. אמר לו אביו, בני, דעת קונך יש בך, שהנך מתנהג כמו שנהג הקב"ה. שבתחילה היה הרצון העליון להרחיק את זמן הנישואין מהקידושין, שבתחילה אמר "תביאמו ותטעמו בהר נחלתך", וכפירוש המהרש"א שמתן תורה נחשב לאירוסין ובנין בית המקדש בירושלים היו הנישואין - "ביום חתונתו וביום שמחת לבו" וכו', וזה יהיה רק לאחר שבני"י יכנסו וירשו את ארץ ישראל, וכמוכא ברמב"ם (הלכות דעות ה. יא) שרק אחר שמסודר עם פרנסה ובית דירה נושאים אשה. ולכן בתחילה רצה הקב"ה להמתין עם הנישואין בנין בית המקדש רק בירושלים בהר נחלתו. ואח"כ חזר בו הקב"ה וכבר במדבר אמר "ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם".

ולכאורה יש להבין איך יש בנמשל את החלק של המשל, וכלומר היכן יש כאן אצל הקב"ה את הבחינה שהיתה אצל החתן בנו של רבינו הק' ש"אחלפה קמיה" וזה גרם לשנות את הרצון הראשון. ומחדש הרמ"ע מפאנו שבתחילה לאחר מעמד ה"ס כשהרגישו עצמם שלמים ונקיים מכל חטא, עוד אפשר לחכות עם החתונה לבית המקדש שיתאים עם מה שכתוב ברמב"ם, וזה יהיה רק לאחר ה"תביאמו ותטעמו" וכו'. וזה מיושב קושיית המתנות כהונה מדוע לא היתה התכנית לבנות מיד את הביה"ק לאחר קבה"ת. אבל אח"כ שחטאו בחטא העגל [שבעצם הוא נחשב לחטא רק מגודל דרגתו כדלעיל], ולאחריו הרגישו בני"י כ"כ רע והתאבלו "ויתנצלו בני" את עדיים" וכמו שהזכרנו לעיל את דברי רש"י בשיר השירים "על משכבי בלילות" שלא יכלו לישון על משכבם מעוצם צערם ויגונם. וכמוכא בפרקי דר"א איך שהיו מלויים את משה רבינו בר"ח אלול כשעלה לשמים לארבעים יום האחרונים וכולם היו בוכים בכיה גדולה בשברון לב שיזנו שיתפייס עמהם הקב"ה. זה גופא היה "אחלפה קמיה" לפני הקב"ה וכשראה את הביטול והשברון לב שלהם, מיד אמר הקב"ה "ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם", "ואני אשכנן את דכא" שכביכול אינו יכול להמתין יותר עד שיכנסו לארץ ישראל ורק אז יעשו הנישואין בבנין ביהמ"ק, אלא מיד כבר עכשיו יעשו משכן. [שאיין לו דין בית כלל שעליו חוזרים מעורכי המלחמה, שהרי בדרך הטבע לא יכולים בכלל לעמוד כאלה קרשים גבוהים של שש מטר כל אחד עשר אמות ששוקלין כ"א יותר מטון, וכולם חרוצים ברגליהם בשני קוים דקים של חצי אמה שמכניסים אותם בתוך אדנים של כסף. ואיך יתכן שיחזיקו עוד ג"כ את היריעות מלמעלה ששקלו כמה טונות. ובדאי שאינו נחשב בית על פי הטבע ועוד במקום שא"א בדרך הטבע להתקיים שם בתוך מדור הקליפות והס"א מקום נחש שרף ועקרב]. והכל מרוב אהבתו לישראל אחרי שאחלפה קמיה.

והשתא מיושב נלא ג"כ מה שהקשינו בתחילה מדוע דוקא כאן הוא המקום שרואים את האין מוקדם ומאוחר בתורה. שפשטות הענין שאמנם התכלית לאחר האירוסין - קבה"ת. להגיע לנישואין - השראת השכינה עמו, ולכן כתוב קודם פרשיות תרומה תצוה שזה התכלית. אבל להגיע לתכלית היה צריך לזה אמצעי וזה נעשה על ידי חטא העגל וכמו שהבאנו לעיל. ולכן מונח דוקא כאן הענין של מוקדם ומאוחר בתורה, שאותו ביהמ"ק שהיה על פי הסדר הראוי להיות רק אח"כ מאוחר. נשתנה ונעשה המשכן והשראת השכינה מוקדם יותר. [קרוב לחמש מאות מבית המקדש - בית עולמים], מגודל אהבת הבורא לישראל שקילקלה את השורה.

דברים שבכתב אסור לאומרם על פה

בפרשתינו מצינו שה' אמר למשרע"ה כתב לך את הדברים האלה כי ע"פ הדברים האלה כרתי אתך ברית ואת ישראל (שמות ל"ד י"ז). ובגמ' גיטין (ס) דרשין מפסוק זה כך, כתיב "כתוב לך" את הדברים האלה, וכתיב "כי על פי" הדברים האלה, הא כיצד דברים שבכתב א"א ראשי לאומרם על פה, ודברים שבע"פ אסור לכותבם. ע"כ נעסוק השבוע באיסור זה מקורו, טעמו, גדרו, ואופני היתר, וכדלהלן.

מקורו: בגמ' גיטין (ס) ילפינן לה מפסוקים, ונחלקו הפוסקים האם איסורו מדאורייתא (תשב"ץ ח"א ס"ב, תרי"ג פ' מצוות התלויות בעינים) או מדרבנן. (ראים מצוה כ"ח, והפוסקים הם אסמכתא בעלמא, ובתוס' ישנים יומא ע"כ. נכתב דהוי מצוה מן המובחר ויעו"ע בס' מגן גבורים ס' מ"ט שהאר"ק בביב טעם.)

טעמו: י"א היות ויש כמה דרשות הנלמדות כמו קרי וכתבי ואם יאמר בע"פ יטעה ויפסיד הדינים (רשב"א גיטין ס' ר"ן מגילה י"ד ב"ב מ"ט), וי"א שהיות והקריאה מכתב מצטיירם סודותיה בצורת אותיותיה, ואם קורא בע"פ תפחת מעלתה זו (מב"ש בהקדמה לקריית ספר, ויעו"ע בס' ידאים ק"ח). וי"א שמא יטעה (תוס' ר"ה מגילה י"ד).

גדרו: נפרט כמה ענינים בגדר האיסור. **א. תוך כדי דיבור:** י"א שאם תוך כדי דיבור משעה שרואה אמר בע"פ נחשב כקורא מהס"ת ולא כקורא ע"פ (אגרות משה או"ח ח"ג י"ט ומסקי בצ"ע). **ב. ע"י חבירו:** אם אחד אומר מתוך הכתב וחבירו חוזר אחריו נחשב שאומר בע"פ (כן יש להוכיח מהמ"ב שכתב שהרד"ב היה נוהג שלא לקרוא שמו"ת בשעה שהתחן קורא מחש"ה אבל אם לא אומר אחריו אלא רק שומע אינו בכלל האיסור). **ג. קריאה מתוך חומש:** אחר תקנת חז"ל משום עת לעשות לה' הפרו תורתך, הקורא מתוך החומש נחשב כקורא מתוך הכתב ולא הוי כקורא ע"פ, לכן כשמתפלל מוסף ואומר הקרבנות, יראה פסוקי קרבנות מתוך הכתב (שועה"ר ס' תפ"ח ס"ח). **ד. כתיבה:** בכלל האיסור היא אף "לכתוב" דברים שבכתב בע"פ (שפ"א מגילה י"ח).

הדברים הנכללים באיסור זה: י"א שדווקא פסוקי התורה אסור (תוס' תמורה י"ד). אבל רוב הפוסקים הסכימו דגם נביאים וכתובים בכלל האיסור (ריב"ז גושפ"ט חוות יאיר ס' קע"ה).

נשים: אין הבדל בין נשים לאנשים באיסור זה שאפי' בתורה שמונת לאישה ללמוד ת"ת לה ללמוד בע"פ, דאין האיסור מחמת מצוות ת"ת (כן נראה מהש"ח ס"א ס"ד מנחת חליצה ס' א', לבני יבמה שקראו הריב והיבמה מתוך התנ"ך). ויש שהסתפק בזה (שו"ת לב אברהם וספיקו האם דין זה חלק ממצוות לימוד התורה ולא שייך בנשים ח"א ס"ה).

שיעורו: י"א שהשיעור אפי' תיבה אחת אסור לומר בע"פ (המב"ש תפילה פ"ב ח"ה), וי"א דווקא בעיני ובפרשה שלימה ולא בתיבה אחת (מ"א קמ"ד סק"ד בשם מהר"ל מפראג ובת"א הקשה על המ"א מהרבנ"ם ה"ל).

אופנים המותרים: דנו הפוסקים כיצד אנו רגילים לקרוא בע"פ. כמה וכמה מזמורים ופסוקים ככל יום ויום הן בסדר התפילה והן בזמירות וכן תוך כדי לימוד ואמירת דרשות. וכבר כתבו הראשונים לישב המנהג בכמה אופנים וכדלהלן.

א. דבר הרגיל ושגור בפה: [מרדכי, בשם ר"ת דומיא דהתירו בתפילין ומזוזות לכתוב שלא מן הכתב דהני "מגיסר גריסין" ולכן קרינן שירת הים ופרשת הים ופרשת הקרבנות בביהמ"ש בע"פ], **גדר שגור:** הכוונה ששגור אע"פ שלפעמים צריך להסתכל בספר עדיין נקרא שגור, וכ"כ דא"צ שיהא שגור אצלו החסירות והיתירות (מקור חיים ס' מ"ט ויש חולקין ואכ"ה). **גדר שגור בפה:** י"א דאין צריך שיהא שגור בפי הכל וסגי שיהא שגור בפיו (ב"ח וכן הסכימו חיד"א גודל ו' ס"ו, מאמר מרדכי שם). וי"א שדווקא סופר כיון ששגור אצל הסופרים (מ"א, וכן הסכימו שועה"ר ופ"ב שם, ויש לעיין שז"ה. אם שגור בפי אש"י ספר יועיל לאנשי אשכנז וכן יש להסתפק בנשים האם יועיל לאנשים).

וכן כל דבר ששגור בקרב אנשי המקום שאליהן הוא משתיין (כן יש לדייק לכאורה מ"ס לחם הפנים במונת החוות יאיר שם הובא בס' שדי חמד שם, יעו"ש ולפ"ו מה שנהוג לומר אחר התפילה פרקי תהילים בעת מלחמה ולא שגור בפי כולם רק לציבור מסוים יש לזון אי מועיל ויעוין להלן). "ואם אינו שגור בפיו, לא יועיל ששגור בפי כל". אם מקצת הפרשה שגורה בפיו נתלקו הפוסקים האם יכול לומר כל הפרשה (מקור חיים ס' מ"ט), ולפ"ז כשאומרים י"ג מידות ואין שגורים רק עד ונקה תלוי במחלוקת זו האם יכול לומר כל הפסוק.

ב. מוציא אחרים ידי חובתן: י"א דכל האיסור הוא רק כשמוציא אחרים יד"ח (תוס' תמורה י"ד). ויש לזון בכמה דברים לפי שיטה זו **1. אמירת ויכול בקידושי:** י"א דראוי לאומר מתוך הסידור כיון שמוציא אחרים יד"ח (שש"פ פמ"ז סל"א), וי"א שא"צ מטעם דכל האיסור היא רק כשיש דין ציבור היינו בעשרה (הגר"ש א' ויעוין עוד בס' ויקהל משה מהגרמ"ש"ק בפרשתינו), וי"א מטעם ששגור בפי כולם מועיל אף להוציא אחרים (עולת תמיד ס' מ"ט ויע"ו). **2. יש לעיין באמירת ה' אלוקים אמת** שאומר הש"ץ בק"ש, האם נחשב שאומרה להוציא אחרים, או שאי"צ לצאת בזה ורק צריכים לשמוע והשמיעה מחשיבה לרמ"ח תיבות. וכמו"כ כשאומר הש"ץ קדושה יש לו לאומרה מתוך הסידור שהרי מוציא את אלו שהם עדיין בשמו"ע שצריכים לכוון לשמוע ולצאת. אבל יש ראייה לכאורה לכל הדברים שאומרים בתפילה להוציא אחרים שא"צ שיהיה בכתב, שהרי קי"ל (או"ח סימן נ"ג י"ד) שש"ץ יכול להיות סומא, והוסיף המ"ב שלא יהיה בעל קורא, ומוכיח דכל האיסור זה רק בתורה ולא בתפילה.

ג. פסוקים שאדם קורא שלא בצורת לימוד: כיון שאומר הפסוקים שלא בצורת לימוד כגון לשורר בעלמא וכיו"ב מותר (ריב"א יומא ע"ו) או שיש בזה שבח והלל מותר (תוס' ישנים והוכיח כן מגמ"ל סוכה לח שאומר הש"ץ פסוקי מלכות וזכרות ושופרות בע"פ). **ד. ציבור:** י"א דווקא ליחיד אן לציבור מותר לקרוא בע"פ ולכן אומרים כל הקהל את הפסוקים ה' ימלך וגו' אחד (שלטי גבורים מגילה י"ח), ויש שהוסיפו שכל שאומרים בציבור בע"פ שרי לאומרם גם ביחיד (חות יאיר שם). ויעוין עוד ברבינו מה שתי' ואכמה"ל.

ההלכה: היות דהקולות שזכרו בראשונים רובם אינם מוסיפים אלא חולקין זה על זה, ומאן דס"ל קולא זו לא ס"ל קולא אחרת, יש להחמיר כשבידו קולא אחת כי יש לחשוש לשאר הדיעות (נ"פ המ"א סק"א). מ"מ מצינו כמה אופנים שהקילו הפוסקים כדלהלן.

ה. טירחא: נוהגים להקל לומר פסוקים בע"פ במקום טירחא כגון לדורש ברבים (מ"ב ס' מ"ט סק"ג, כתב אפרש"י שיש להקל ויש שהקילו לגמרי כדמוכח מכה"ג ביה"ס). **1. עת לעשות:** י"א להתיר משום עת לעשות לה' הפרו תורתך ובכלל זה אם נמצא במקום שאין באפשרותו להשיג ספרים (מ"ב סק"א). **2. שינוי:** באופן שמשנה הפסוק (בית הלוי בהקדמתו שלכן בש"ס הרבה פעמים שינו הפסוק).

תהילים: י"א להתיר מטעם דכל שירי תהילים דמעיקרא נתקנו לאומרם בע"פ שהרי אין הדבר מסתבר שהלויים ששרו בביהמ"ק החזיקו ספר תהילים בידם (שו"ת חת"ם יו"ד קצ"ח). וי"א להיתר מטעם כיון דאומרם דרך תחינה או שבח או מטעם דשגורים ע"פ (מ"ב שם). וכן הפוסקים שלא שגורים אסור (ח"א). וכשארין לו תחת ידו ספר תהילים יש לסמוך להקל. **קדש והיה כי יביאך:** ראוי לאומר מתוך הסידור (יעוין בס' פתח הדברי ס' מ"ט סק"ב דחלוי במחלוקת ה"א י"א בעיני שגור בפי כל ויעוין בליקוטי מהר"ח סוד מצוות תפילין, שהעיר דמצינו מאד לטענות בין הפרשנים כמו שכתב בהל"ל שם בקריאת הלל).

הרה"ג ר' יהושע לאנגויער שליט"א
עוגיות מזונות ושהכל שנתערבו
אפו כמות גדולה של עוגיות לחלוקה למשלוחי מנות, רוב העוגיות (תשעים אחת) היו עשויים רגיל מקמח, וחלק קטן מהעוגיות היו אמורים להשלח לחולי ציליאק ולכן נעשו מקמח תפוחי אדמה, את כל העוגיות מרחו בשוקולד, אך קרה וכל העוגיות נתערבו, ואי אפשר לדעת אלו עוגיות ברכתם מזונות, ואלו ברכתם שהכל. **האם** נלך אחר הרוב, ונברך על כל העוגיות ברכת מזונות, או שכיון שיש ספק, לברך שהכל, כיון שעל הכל אם בירך שהכל יצא, ואולי אסור לאכול מהעוגיות עד שיבררו כל עוגיה מה ברכתה.

תשובה לשאלה משבוע שעבר

השאלה בקצרה: אדם שאכל קצת לחם, ועדיין היה רעב, ואפה לעצמו עוד לחם, האם צריך לברך שוב ברכת המוציא או שאין זה היסח הדעת?

תשובה: כתב במשנה ברורה (סימן קע"ד ס"ק י"ח) בשם הט"ז הקונה לעצמו לחם, ואח"כ נתאוה לאכול עוד, ושולח לקנות צריך לברך שנית המוציא, והטעם דמעשיו מוכיחין דלא היה בדעתו לאכול כי אם הלחם שקנה, דאם לא כן היה קונה יותר, אבל אם יש לו בבית לחם, וחותר לו חתיכה לאכול אותה ואח"כ רוצה לחתוך עוד, אין זה נמלך דרך אדם כן הוא דלפעמים בשעת ברכה חושב שיהיה די לו בחתיכה אחת, ואח"כ כשרואה שאינו שבע בזה לוקח עוד.

הקשה באלה רבה (סק"ק) שכתב בשו"ע (סימן קנ"ו ס"ה) אם אחר שבירך על הפת, שלחו לו מבית אחרים שאינו סמוך עליהם, ולא היה דעתו על הדורון, צריך לברך עליהן כדין נמלך. וכתב הרמ"א, ולא ראיתי נוהגים בזה, ואפשר דטעמא דסתם דעת האדם על כל מה שמביאין לו בסעודה. ואם כן לכאורה לדעת הרמ"א גם אם קנו לחם אין צריך לחזור ולברך, כי דעתו על כל מה שיביאו לו.

ובספר מאמר מרדכי (סק"ק) תירץ, שאין סתירה מדברי הט"ז לדברי הרמ"א, שדברי הט"ז אמורים כאשר קנה לחם אחד, ומעשיו מוכיחים דלא היה בדעתו לאכול כי אם הלחם שקנה, דאם לא כן היה קונה יותר, אלא שאחר כך נתאוה לאכול עוד, וכיון שגילה דעתו שלא בירך אלא לאכול הלחם שקנה, לכן צריך לחזור ולברך. ודברי הרמ"א מייירי כשלא היה גילוי דעת ולכן אין צריך לחזור ולברך.

אמנם בלבוש (ס"ג) כתב, לבאר את שיטת הרמ"א באופן אחר, שהטעם הוא מפני שהוא דבר מצוי שאחד שולח דורון לחבירו, ואמרינן דודאי היה דעתו בשעת ברכה, על כל מה שיביאו לו בתוך הסעודה שהוא שייך לסעודה.

וכן כתב בערוך השולחן (ס"ט) שדין זה הוא רק במקום שדרך השכנים או הקרובים לשלוח זה לזה אבל בלאו הכי אם במקרה שלח אחד לחבירו באמצע הסעודה איהו תבשיל, צריך לברך עליו ברכתו.

ובמשנה ברורה (סימן קע"ד ס"ק י"ח) כתב דברי המאמר מרדכי, שפירש הטעם בדברי הט"ז, דמעשיו מוכיחין דלא היה בדעתו לאכול כי אם הלחם שקנה, דאם לא כן היה קונה יותר, אלא שאחר כך נתאוה לאכול.

נמצא שלדעת השו"ע כשהביאו לו אוכל מבחוץ, שלא היתה דעתו עליהם בשעת ברכה, צריך לחזור ולברך, ולדעת הרמ"א על פי ביאורם של הלבוש והערוך השולחן, אם הדרך שמביאים לו אוכל מבחוץ אינו צריך לברך עליהם, ויתכן שגם השו"ע מודה בזה, ורק שאצל השו"ע לא היה הדרך בזה.

ולדעת המאמר מרדכי בביאור הט"ז והרמ"א וכן פסק במשנ"ב, אם היה בדעתו על כמה שיביאו לו, אין צריך לחזור ולברך, אבל אם עשה איהו גילוי דעת שיאכל רק את מה שלפניו, כגון שקנה רק לחם אחד, אין מועיל מה שבדעתו על כל מה שיביאו לפניו, וצריך לחזור ולברך.

ולפי זה בשאלתנו לגבי אפיית לחם, לכאורה לדעת השו"ע צריך לברך, כיון שלא היה דעתו על לחם זה כלל, ולדעת הרמ"א לשיטת הלבוש והערוך השולחן, כיון שאין הדרך לאפות לחם באמצע הסעודה, צריך גם לחזור ולברך, ולדעת המאמר מרדכי תלוי, אם אפה רק לחם קטן והיה יכול לאפות יותר, גילה דעתו שאינו רוצה יותר, אבל אם לא היה גילוי דעת מפורש שאינו רוצה יותר לאכול, אין צריך לברך שוב.

מיהו אני, הנפש האלוקית או הבהמית?

"סיפור זה הוא מניין הדרכה בשבילנו, לדעת כיצד לומדים מוסר, וכיצד אומרים מוסר לעצמנו, עד שעל ידי שהאדם מוכיח את עצמו, דהיינו את הנפש הבהמית כאמוה, הרי היא יכולה ממש לקבל טלטלה ובושה עצומה ממצבה האמיתית. וכך יבא לידי לב נשבר ויהי נבזה בעיניו נמאס".

"וכך יאמר הבינוני לעצמו, אחר שהבין ש"הוא עצמו רחוק מה' בתכלית הריחוק שהרי כוח המתאוה שבנפשו הבהמית יכול גם כן להתאוות לדברים האסורים שהם נגד רצונו יתברך אף שאינו מתאוה לעשותם כפועל ממש ח"ו רק שאינם מאוסים אצלו באמת כבצדיקים כמשנתנו". וזוהו הוא גרוע ומשוקף ומתועב יותר מבעלי חיים הטמאים ושקצים ומשמים כנ"ל וכמו שכתוב ואנכי תולעת ולא איש". למדנו שמעצם זה שב"כולת' הבינוני להתאוות תאוה לדברים האסורים, הרי הוא גרוע מיתוש אפילו. כי הבע"ח אינם יכולים לעבור כלל על רצון קונם, ואינם משנים את תפקידם במאומה, וזה מה שמתאונן דוד המלך, שהוא 'חרפת אדם ובזוי עם', שהאדם הוא גרוע מתולעת שנמשכת לדברים פחותים ונבזים".

"ובכך, אז נדברו יראי ה' והתיישבו בני החבורה יחדיו לטכס עצה ותושי' כיצד להיפטר מאותו טמטום הלב אשר מבטל כל רגש והתלהבות בעבודת השי"ת. העצה המבוארת היא, מאחר שלמדנו את שורש המכה של הטמטום הלב כאן, אשר שורשה היא מעביות החומר הגשמי אשר הוא הסט"א, וא"כ העצה לזה היא לבטל אותה, כך תוכל להאיר אור הנשמה בתוך הלב שלנו.

"אבל כיצד ע"י שאדם מבטש 'את עצמו', מתבטש עי"ז הסט"א? מה השייכות בין האדם לקליפה? שואל פנחס'ל"ה התשובה טמונה בדברי הרבי", משיב ר' לייב. "כאשר אנו נתבונן מי אנחנו, נבין, 'שהיא היא האדם עצמו בנינונים שנתנו החיות המצויה הגוף בתוקפה כתולדות בלבו נמצא היא היא האדם עצמו'. אבל הבינונים, מכיון שכל חיותם נמשכת מהנפש הבהמית אשר מתלבשת בתוך הדם אשר מחיה את כל הגוף, והרי הם לא ביטלו את כוחות הנפש הבהמית שבם. והראי' שמצד טבעם הם נמשכים לתאות ולדברים גשמיים, ואילו בשביל לקיים את רצון הבורא, בתורה ובתפילה הם צריכים להגיע לפעמים לידי יגיעה רבה".

"וגם כאשר הבינוני מתפלל ולומד, הרי הוא חושב לעצמו ש'הוא' מתפלל, 'הוא' לומד. משמע, שיש כאן צירוף של שני דברים, יש כאן 'הוא' שזה האדם עצמו, והוא מתפלל', ואם כן, כאשר האדם מבטש את עצמו, היינו את עצמותו, זה אומר שהוא מבטש את הסט"א, וכך תוכל להאיר אור הנשמה".

"כי הנשמה אינה נחשבת כמו האדם עצמו, והרבי מביא לזה ראייה 'ועל נפש האלוקית שבו נאמר נשמה שנתת בי טהורה היא, שנתת בי דייקא מכלל שהאדם עצמו אינו הנשמה הטהורה'. הרי כאשר אנחנו עומדים להתפלל, מי מתפלל, הגוף הדומם; הבשר והעצמות; הרי הם דומם. אלא 'האדם' הוא זה אשר מתפלל, והוא אומר 'נשמה שנתת בי טהורה היא'. דהיינו הקב"ה הכניס נשמה טהורה בתוך האדם שזהו הנפש הבהמית, ואותה צריך לבטש".

"אמנם ישנם אשר אצלם כן המהות הוא הנפש האלוקית, אבל אין זה מדובר על אנשים כערכינו 'כי אם הצדיקים שבהם הוא להפך שנתנו הטהורה שהיא הנפש האלוקית הוא האדם'. הצדיקים הם ליבם חלל בקרבם, והצליחו להפך את כל נטיות הנפש הבהמית ואת רצונותיה, ואם כן, הנפש הבהמית אשר מחיה את הגוף, הרי היא נתהפכה לאלוקית, ונמצא שכל חיותם היא חיות אלוקית, ולכן כל תשוקתם ורצונותם כל ימיהם הוא רק רוחניות. ואילו הגוף הגשמי שלהם הוא רק טפל להם 'וגופם נקרא בשר אדם וכמאמר הלל הוקן לתלמידיו כשהיה הולך לאכול היה אומר שהוא הולך לגמול חסד עם העלובה ועניה הוא גופו כי כמו זר נחשב אצלו ולכן אמר שהוא הולך לגמול חסד עמו כמה שמאכילו כי הוא עצמו רק נפש האלוקית לבד כי היא לבדה מחיה גופו ובשרו שררע שהיה בנפש החיונית המלוכשת בדמו ובשרו נתהפך לטוב ונכלל בקדושת נפש האלוקית ממש בצדיקים'. אצל הצדיקים, כל הצורך לאכול ולהתעסק בדברים גשמיים, אינו צורך טבעי, כי הגוף מצד עצמו אינו נמשך לזה, כי הוא נמשך רק לרוחניות. אם כן, כאשר הלל הזקן היה הולך לאכול, הרי היה מתפנה לצרכי הגוף העלוב, ומפנה מזמנו לצורך גוף זר אשר דופק על דלתותיו ומבקש לאכול".

"אבל בנינוני מאחר שמהותה ועצמותה של נפש החיונית הבהמית שמתטרא אחרא המלוכשת בדמו ובשרו לא נהפך לטוב בשרי היא היא האדם עצמו".

"כעת", מקדים ר' לייב, נגיש לגוף הביטוש איך עושים זאת. ואקדים בסיפור ידוע על אחד מהצדיקים שיום אחד ראה את בנו והנה פניו חווות נטולות כל צבע וחיות. מה אירע לך בני? שאל אותו האב הרחום. ענהו בנו שאף הוא היה צדיק מפורסם, ואמר לך אבי, אחד פגע בי אנושות והוכיח אותי על פני במילים קשים נגידים, עד אשר מרוב בושה וכלימה הוריקו פניי, ועדיין לא חזרתי לעצמי. ככה? התפלא האב, ומה עשית לו אתה? נישקתי אותו, השיב הבן בפנים רציניות, והסביר. למדתי בספר הקדוש ראשית חכמה, וממש ראיתי את בעל השמועה עומד כנגדי ומרעישי עלי בדברי תוכחה עד אשר נתהפכו מעיי בקרבי, ופשוט שאחר שגמרתי את חק לימודי סגרותי אתה הספר ונשקתי באהבה...".

"וכה יבהיר הבינוני לעצמו, שמצבו מצד עצמו גרוע כל כך, עד שהריחוק שלו מהשי"ת הוא דבר תמיד, ואפילו ההתקרבות שיש לו אל השי"ת בשעת התפילה ועבודת השי"ת, אין מורה כלל על מהותו שהיא נעלית [וגם כשמתגברת בו נפשו האלוקית לעורר האהבה לה' בעת התפילה אינה באמת רומשית לגמרי מאחר שחולפת ועוברת אחר התפילה כנ"ל סוף פרק י"ג] למדנו לעיל, שבשעת תפילת הבינוני, מתעורר בו אהבה כרשפי אש להשי"ת, אשר בה בעת נכפפת הנפש הבהמית ומתבטלת אל הנפש האלוקית, ואז 'אינה יכולה' כלל להתאות אל תאותי' ורצונותי". וזה המעלה של בינוני המתפלל כל היום. אכן, אם מרדיגה זו הייתה אמיתית, הרי הייתה צריכה להשאיר תמיד בקרבו, כי אמת הוא דבר נצחי, נמצא שבאמת לאמיתו אף הבינוני רחוק מהשי"ת בתכלית, והרי הוא גרוע ומשוקף מכל בעלי חיים הטמאים".

"כאשר נתבונן בדברים אלו באמת הבנה זו תביא אותנו דהיינו את הנפש הבהמית לכוז שפלות ובושה, שזהו הביטוש שלה. ועי"ז נזכה שתאיר בנו אור הנשמה ואז נוכל בעזר השי"ת להתפלל כראוי ולעבודו ית' ביראה ופחד".

הארה

הביטוש של הנפש הבהמית, היא ההבנה והידיעה כמה רחוק הבינוני מאור השי"ת בעצם, כך תושפל הקליפה וסט"א ותוכל להאיר בו אור הנשמה.

ישועה בזהוב

"ניתן להיכנס" - החוה הגבאי בידו והצטוד לאפשר לאשה מרת הנפש להיכנס כשמובילה לפניו את בנה המרותק לכסאו. דבר לא הכין אותה למה שיקבל את פניה.

אשה עניה וזוכיה חיתכה בחדר ההמתנה לפני חדר הרבי לצדיה על כסא גלגלים ישוב היה בנה המגודל שלא היה יכול להלך ברגליו. מאז לידתו היה משותק בפלג גופו התחתון ללא יכולת ללכת ולהתנייד. בכל כוחם ניסו לדרוש ברופאים להעלות ארוכה לרגליו, אך דבר לא הועיל. וכך חלפו הימים ובה גל והולך בשנים ובקומה, אך אינו יכול לעמוד על שתי רגליו.

עם השנים הלך הקושי והחמיו, הילד הביט בקנאה בניו גילו המשתובבים בהנאה לרוח היום, ובלכה במר נפשו אוני אמו, שליבה הרחום לא עמד בעד בניו של בנה הקט שלא טעם טעם חטא ונגור עליו חיי קושי ומאכזב. כאשר חלפו להם עוד שנה ועוד שנה הרגישה שאינה יכולה לשאת יותר, בצער קמה וצורה מעט מטלטלים, ועשתה את דרכה פרמישאלנה.

לפני הצדיק גוללה את מסכת הצער והייסורים שעוברים עליה ועל בנה, ובדמעות כמים ביקשה לפניו שיפעל עבורה ישועה. "נא כתבו פיתקא דרמיא עם שם הילד ושם אמו" - ציוה הצדיק.

עד מהרה חזרה האשה משולחן השמש עם קויטל. "מה עם פדיון?" שאל-תבע הצדיק. האשה הענייה פישפשה במבוכה בתיקה, מצאה סכום כסף כלשהו והניחה לפני הצדיק. "אבקש שתביאו גאלדענע רענדל בעבור הישועה לבנכם". ציוה הצדיק במפגיע. "רענדל שלם"? אחזה האשה את ראשה בתדהמה, "הלא זה סכום עתק, יואיל נא הרבי החזיל עבורי את סכום הפדיון".

אך הצדיק בשלו: "רענדל שלם, ואף לא גראצער אחד פחות!". האשה יצאה במפח נפש מחדר הצדיק ודמעתה על לחיה, אך מה לא תעשה עבור בנה, היא החלה לרוץ בין בתי העיירה ולנקוש על הדלתות לקבץ הסכום עבור הפדיון לצדיק.

כאשר השמש נטתה לשקוע חזרה אשה מסיבובה ובידה אמחת מלאה בפרוטות נחושת לרוב שהתקבצו יחדיו לכדי זהוב שלם כדרישת הצדיק. היא השאירה את בנה בחצר וללא נשימה פרצה ברוח סערה לחדר הצדיק. "רבי קדוש! זקקה, "הנה הבאתי הסכום לישועת בני", והניחה האמתחת על השולחן בידיים רועדות.

"מה זאת שהבאת לי?" הרעים הצדיק בקול גדול, פעקל מלא בגראצערס"? בקפידה הטיח הצדיק את השקית מבעד לחלון כאשר קול המטבעות נשמע מתפזרים במבואה. בבכי קורע לב יצאה האשה והנה היא רואה לתדהמתה את בנה קם מהכסא שהיה רתוק אליו ואוסף בלהיטות את המטבעות הפזורות.

"בא ונברח מהצדיק הקפדן הזה" - אמרה אליו, "שכבר עזרנו ה' יתברך".

הזמנת ידיוני הרה"ר אברהם ניסן ריבלין שליט"א לנשואי בנו הבח"ח כמר דוד נ"י

<p>בעוה"שית</p> <p>קול ששון</p> <p>קול חתן</p> <p>קול שפחה</p> <p>קול כלה</p> <p>בשבח והודיה להשי"ת על כל הטוב אשר אצלנו</p> <p>שהחייט וקייט ולזמן הזה הגיענו</p> <p>הנו מתקברים לחימין את מעיב וכיב היו להשתתף</p> <p>בשמחת כללאת בניש היקרים</p>	<p>עטרת זקנים בני כנים ותפארת בנים אבותם</p> <p>גם אנו מצטרפים בקריאה של חיבה</p> <p>להזמינם להשתתף בשמחת כללאת נכריו היקרים</p> <p>יעקב ריבלין וכיב</p> <p>קאר חיים שישא וכיב</p> <p>מרת פרארל שישא</p> <p>אשת הרה"ר אברהם ר' דוד</p> <p>הרב משה יעקב ראטער שליט"א</p>
<p>החתן הבחור הקפול</p> <p>דוד נ"י</p> <p>עכ"פ</p> <p>הכלה הבחילה המבוללה</p> <p>חנה רח"ל</p> <p>שתוקיים בעזרת השי"ת לזמן טוב ובשעה טובה ומפוצצות</p> <p>ביום רביעי לסדר יובל ה' מלא את המשכך פרושת פקודי</p> <p>ג' אדר ב' תשפ"ד</p> <p>באולני סוכת דוד רח' פנים בצרי 10 ירושלים</p> <p>קבלת פנים בשעה 6:00 החופה בשעה 7:00</p> <p>נשמה לאותכם משתתפים בשמחותי</p> <p>ובעוה"שית בשמחתכם ישמח לבנו גם אנו</p> <p>המצפים לקראת בואכם לשלום</p>	<p>העליה לחזרה אי"ה בשבת קודש פרושת ויקהל - שקלים</p> <p>בבוקר של הארבעים מיושקא שליט"א</p> <p>רח' באר פים חיים 14 בני ברק</p> <p>ועת התפילה בשעה 8:00</p> <p>קידושא רבא אחר התפילה</p>
<p>הורי החתן</p> <p>אברהם ניסן ריבלין וכיב</p> <p>בני ברק</p> <p>הורי הכלה</p> <p>אלעזר יוסף ליפא אפיהיים וכיב</p> <p>עירקא ירושלים</p>	